

TEMA ADI : Birey ve Toplum

METİN ADI : Çiftçiyle Oğulları

METNE HAZIRLIK

1. Büyüklerin, küçüklere nasihat etmelerinin nedenleri neler olabilir?
2. Aile büyüklerimizin sözlerini yerine getirmek neden önemlidir?

Metni dinleme sürecinden önce 1 ve 2. etkinliği yapınız. Ardından metni tonlama, vurgu ve telaffuza dikkat ederek dinleyiniz.

ÇİFTÇİYLE OĞULLARI (DİNLEME METNİ)

1. ETKİNLİK

Metne ait görsellerden hareketle metnin konusunu tahmin ederek yazınız. Metni dinledikten sonra tahmininizi kontrol ediniz.

Toprağı işleme ve birlikte çalışma.....

2. ETKİNLİK

Metinden alınan aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Sizce cümlelerde anlatılan olaydan sonra neler yaşanmış olabilir? Yazınız.

“Zengin ve yaşlı bir çiftçi ölümünün iyice yaklaşmakta olduğunu anlamış. Çocuklarını yanına çağırıp baş başa konuşmuş onlarla.”

Çiftçi, çocuklarına çalışmanın önemini anlatmış olabilir. Çocuklar da babalarının sözünü dinleyip tarlayı kazmış ve birlikte çalışmanın değerini anlamış olabilir.

3. ETKİNLİK

“ata, gömü, harman, yılmamak, öğüt, bellemek ve bilge” kelimelerinin anlamlarını tahmin ediniz. Ardından tahminlerinizi bu kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız. Kelimeleri anlamlarıyla birlikte sözlüğünüze yazdıktan sonra “Ben Kimim?” oyununu oynayınız.

BEN KİMİM?

Öğretmeninizin kontrolünde tahtaya çıkınız. Tahtada yazan kelimelerden birini seçiniz. Anlamından hareketle seçtiğiniz kelimeyi kullanmadan anlamını anlatmaya çalışınız. Bunun için kelimeyi çağrıştıracak nesnelere, bilgileri kullanabilirsiniz. Kelimeyi doğru tahmin eden arkadaşınızı tahtaya davet ediniz. Bir doğru cevabı olan öğrenci bir daha tahtaya çıkamaz. Oyunu öğretmeninizin uygun gördüğü süre boyunca oynayınız. Oyunu oynarken konuşma ve sınıf kurallarına uyunuz.

- 1) Çocuklarını yanına çağırarak onlara nasihat veriyor.
- 2) Tarlada bir hazine olduğunu, kazarlarsa bulabileceklerini söylüyor.
- 3) Babalarını dinleyip tarlayı kazmaya başlıyorlar.
- 4) Çünkü ortada gerçek bir gömü yoktur, babaları onları çalıştırmak istemiştir.
- 5) Çok emek verdikleri için toprak daha verimli olmuştur.
- 6) Metnin konusu emek ve çalışmadır. Ana fikri ise çalışmanın en büyük kazanç olduğudur.

1. Yaşlı çiftçi olumunun yaklaştığını anıyınca ne yapıyor?
2. Yaşlı çiftçi çocuklarına ne söylüyor?
3. Oğulları, yaşlı çiftçinin istekleri karşısında nasıl davranıyor?
4. Yaşlı çiftçinin oğulları gömüyü neden bulamıyorlar?
5. Yaşlı çiftçinin oğulları mevsim sonunda neden daha fazla ürün alıyorlar?
6. Metnin konusu ve ana fikri nedir?

5. ETKİNLİK

Dinlediğiniz metne farklı bir başlık öneriniz. Bu başlığı ve başlığı seçme nedenlerinizi yazınız.

Başlığım: Çalışmanın Değeri

Seçme nedenim:

Çünkü metinde çalışmanın insanlara kazanç sağladığı ve emek vermenin önemli olduğu anlatılıyor.

6. ETKİNLİK

Atasözleri hakkında edindiğiniz bilgileri hatırlayınız. Ardından aşağıda verilen atasözlerinin anlamları üzerine düşününüz. Sizce bu atasözlerinden hangisi dinlediğiniz metnin ana fikrine daha uygundur? Nedenleriyle birlikte yazınız.

Sana vereyim bir öğüt, kendi ununu elinle öğüt.

Bakarsan bağ olur, bakmasan dağ olur.

Yazın çalışan, kışın gülüşür.

Her ziyan bir öğüttür.

Atalar sözünü tutmayı yabana atarlar.

Araba devrilince yol gösteren çok olur.

Büyük lokma ye, büyük söz söyleme.

Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ olur.

Çünkü metinde çocuklar tarlayı çalışarak verimli hâle getiriyor. Eğer bakmasalardı ürün alamazlardı. Bu atasözü de çalışmanın ve ilgilenmenin önemini anlatıyor.

7. ETKİNLİK

Aşağıdaki metni okuduktan sonra “Çiftçiyle Oğulları” metnini bir kez daha dinleyiniz. İki metni olay ve varlık kadrosu açısından karşılaştırınız.

BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR

Bir çiftçinin üç oğlu varmış. Birbirlerini çekemez, en küçük bir sorunda başlarlarmış atışmaya. Baba her seferinde öğüt verirmiş bunlara;

“Bakın çocuklar bu yaptığınız doğru değil, siz kardeşsiniz, kardeş kardeş yaşamalısınız bir arada!”

Ama dinleyen kim? Babanın dedikleri bir kulaklarından girip, öbür kulaklarından çıkarmış hemen. En fazla bir gün sürermiş kardeşlikleri.

Baba bakmış olmayacak. Kuru dallar toplamış bir gün, evin önündeki iğde ağacından. Çağırılmış çocukları yanına. Bir iğde dalını, en büyüğüne uzatıp,

“Kır bakayım şu dalı,” demiş.

Büyük kardeşi, bir büküşte çat diye kırmış dalı. “Güzel,” demiş baba. Bu kez üç iğde dalını bir iple bağlayıp, bir demet olarak uzatmış oğluna:

“Bir de şunları kır bakalım!”

Çocuk, üçlü dal demetini kırmaya çalışmış. Kıramamış.

“Ver kardeşine,” demiş babası.

Ortanca oğlan almış üçlü dal demetini. Var gücüyle büküp kırmaya çalışmış... Kıramamış.

“Ver kardeşine,” demiş babası.

Bu kez küçük oğlan almış üçlü demeti. O da kıramamış. (...) Bunun üzerine baba şu açıklamayı yapmış:

“Bunun sebebi çok açık... Tek kalan dal kolayca kırılır; bir araya gelen dallar ise kolay kolay kırılmaz. (...) Şunu unutmayın: Birlikten kuvvet doğar.

Süleyman BULUT

101 Atasözü 101 Öykü

(Kısaltılmıştır.)

ÇİFTÇİYLE OĞULLARI

Olay: Yaşlı çiftçinin, oğullarına çalışmanın değerini anlatması.

Varlık kadrosu: Yaşlı çiftçi ve oğulları.

BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR

Olay: Babanın, kavga eden oğullarına birlik olmanın gücünü öğretmesi.

Varlık kadrosu: Baba ve üç oğlu.

8. ETKİNLİK

“Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında sizden istenilen çalışma sonucunda edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

Bir kişiye emanet edilen şeylerin korunmasının önemi konusunda sınıfça bir tartışma ortamı oluşturunuz. Tartışmanızda konuşma ve dinleme kurallarına uygun hareket ediniz.

9. ETKİNLİK

Aşağıdaki hikâyeyi tamamlayınız. Hikâyeyi tamamlamaya başlamadan önce veya tamamladıktan sonra hikâyeye bir başlık yazınız. Hikâyeyi bitirdikten sonra tekrar okuyunuz. Gördüğünüz yazım ve noktalama yanlışlarını düzelttikten sonra hikâyenizi arkadaşlarınıza okuyunuz.

Emeğin Değeri

Babasını seyretti uzunca bir süre. Eline meyveleri alışını, büyük bir ustalıkla poşete koyuşunu ve ekmek teknesine olan sevgisini izledi. Dedesinden kalmıştı bu manav onlara. Küçük bir yermiş burası önce. Ama dedesi yılmadan çalışmış ve burayı kocaman bir yere çevirmiş. Yıllar sonra oğluna verirken, “Sana bir manav değil emeğimi, sabrımı ve güvenimi bırakıyorum.” demişti. Babası o zamandan beri yağmur kar demeden, hastalık bilmeden çalışmış bu manavda.

Aslında Emir manav işlerinden pek anlamazdı. Ama babasının kolunu kırmasıyla her şey değişiverdi.

Emir, babasının yerine manavda durmak zorunda kalmıştı. İlk günler çok zorlandı. Müşterilerle nasıl konuşacağını bilemedi, meyveleri seçerken kararsız kaldı. Ama babasının sözleri aklına geldi. Sabırlı olması gerektiğini düşündü.

Her gün biraz daha öğrendi. Sabah erken kalkıp dükkânı açtı, meyveleri özenle dizdi. Müşterilere güler yüzle davrandı. Zamanla işleri düzene girdi. Gelenler Emir’i sevdi ve tekrar gelmeye başladı.

Babası iyileştiğinde dükkâna geldi ve Emir’i izledi. Oğlunun ne kadar çabaladığını görünce çok mutlu oldu. Emir artık emeğin ve çalışmanın değerini anlamıştı.